

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ad annum Christi 1563

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1771

VD18 90118618

§. 18. Oratio Ferrerii ad modum protestationis concinnata.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-66653](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-66653)

justitiam, nulli deerimus, quin tamen ab æquitatis legibus deslectamus.

Sæcul. XVI.
A. C. 1562

Accepta hac epistola Legati majori, quam unquam fervore, Gallorum animos placare satagebant, atque ad hanc agendi rationem forte ex eo movebantur, eo quod Gallorum, ut vocant, protestationem jamjam esse paratam comperissent, ac Ferrerius Præses, cui id muneris erat demandatum, verba ad eo mordacia adhibere jussus fuisset, ut in illis ubique animi vehementia rancorque dominari videretur.

§. XVIII.

Oratio Ferrerii ad modum protestationis concinnata.

Itaque Ferrerius ita perorabat: *Cum videamus, Patres Sanctissimi, vos ex omnibus totius orbis Christianissimi Provinciis, conciliandarum de Religione controversarum causa, in hunc locum advenisse, idque maxime factum fuisse, diligentia, opera, studio Francisci, & Caroli Fratrum, Regum Christianissimorum, qui apud Pontifices Maximos, Regem Catholicum, & ceteros Reges, & Principes Christianos hanc Synodum oecumenicam primi promoverunt, non possumus non graviter, & moleste ferre nostram legationem in ea tempora & angustias incidisse, ut cogamur aut re infecta abire, aut antiquam Regis nostræ*

*Cum Sarp. p. 704.
Mem. de
Trente
pag. 485.*

Sæcul. XVI.
A.C. 1563.

nostri dignitatem minuentibus assentiri: quæ fuerit Regum Christianissimorum præ cæteris Regibus auctoritas, dignitas, & prærogativa, norunt, qui juri Pontificio, & receptis in Ecclesia Romana historiæ libris operam dederunt, sedisse autem & præcessisse in Conciliis Ecclesiæ Generalibus, antiquis, & novissimis, Regis Christianissimi Oratores, qui Conciliorum volumina legistis, non potestis ignorare: qui vero jurisconsulti estis, negare haud licet hujus antiquæ & perpetuæ possessionis æquitatem & veritatem, cum sint plura conjuncta, & necessario consequentia capita, vim in uno factam, in omnibus factam videri: videtis autem, Patres Sanctissimi, & oculis cernitis id, quod hodie fit adversus antiquissimam possessionem, contra omnia jura divina, & humana, pupillumque Regem Christianissimum. Regis Catholicæ Oratores in Conciliis Generalibus, post Regis Christianissimi Oratores semper sedebant, & incedebant, Ecclesiasticarum ceremoniarum honores accipiebant; immutata hodie res est, & Regibus Christianissimis antiquissima prærogativa adempta, non quidem a vobis, Patres Sanctissimi, qui si antiquum dignitatis & libertatis vestri gradum retineretis, potius Majorum vestrorum exemplo Regibus & Principibus avita Regna & imperia, unde essent iniique expulsi, restitueretis, quam antiquam possessionem

Sæcul. XV.
A.C. 1563.

possessione quemquam moveri pateremini. Nihil item factum est hac in re a Serenissimo Principe Rege Catholico, cui cum Rege Pupillo quanta sit amicitia, eaque cum affinitate conjuncta, nemo est, qui non intelligat. Quem igitur accusamus? adeo nos, Patres Sapientissimi, hujus impietatis pudet, piget, tædet & miseret, ut, si fieri ulla ratione posset, auctoris nomini parceremus; quis enim adeo impius Pater, a quo si filius panem petierit, non ei panem det, si piscem, piscem, si ovum, ovum? & tamen inventus est omnium Christianorum Pater, qui pro pane lapidem, pro pisce serpentem, pro ovo scorpionum filio primogenito dederit. Veneramus nos Galli esurientes, & famelici petentes a Beatissimo Papa, velut communi Patre, panem non quidem naturalem, cujus non indiget Gallia, Regio feracissima, sed illum divinum Angelorum, & supersubstantialium, cujus in toto fere Christiano orbe tanta fuit caritas, deinde inopia, ut vix unquam post Christum natum major: ille vero non quidem dedit panem, quem petebamus, sed Scorpionum, cujus cauda uno ictu simul Regem Christianissimum, & Ecclesiam Gallicanam feriet. Sic enim existimat Pius IV., qui dum prætexit unitatem & concordiam Ecclesie, aperta spargit dissidiorum semina, sperans hoc suo discordie pane, maximorum Regum bene compo-

XV.
iri: que
æ ceu-
& pra-
cio, &
rum li-
item &
generali-
s Chri-
um vo-
re: qui
ud licet
onis a-
t plura
capita,
factam
ctissimi,
adversus
omnia
que Re-
atholici
, post
uper se-
rum ce-
mutat
inissimis
, non
qui si
vestra
rum ve-
ncipibus
ent ini-
antiquat
posses-

Sæcul. XVI.
A.C. 1563.

compositam pacem facile posse dejicere, unanimesque Reges fratres in prælia armare, & mutando per vim, & scelus Ordinem, quo semper, & novissime in Concilio Constantiensi, & Lateranensi federunt Regis Christianissimi Oratores, ipse æquus, scilicet causæ suæ, iudex & æstimator, manifestum facere, Papam esse supra Concilium, ausus est, sed errat toto celo, quoniam horum Regum amicitia altius radices egit, quam ut isto levissimo vento evelli posse videatur. Nostra vero decreta Concilii Constantiensis, & Basiliensis, ea semper erit constans & perpetua sententia, quæ de Conciliis Ecclesiæ universalibus inter omnes Catholicos esse debet: audierat, & didicerat Petrus, aut ex flatere in ore piscis invento, aut cum rogaretur Phariseus, cujus esset imago, aut cum dictum est, quis me constituit iudicem, aut ex responso Matris filiorum Zebedæi, non esse miscendum psalterium cum Cythara, hic autem Petri Successor, & non imitator, ausus est Regibus & Principibus non solum novos honores, & prærogativas tribuere, & præscribere, sed etiam veteres suo motu & voluntate mutare. Magna quidem fuit jure divinitus, & civili habita ratio filii primogeniti, qui non solum vivo Patre inter fratres primum, & præcipuum honorem gradum teneret, sed etiam defuncto, hæ-

Sæc. XVI.
A.C. 1563.

reditatis paternæ majorem partem cerne-
ret. Hic autem Pius IV. non existimat
Regem Christianissimum Ecclesie Catholice
filium primogenitum ulla in re præferen-
dum ceteris Regibus, qui longo post illum
tempore, suo præsertim exemplo, & opera
Ecclesie Catholice nati sunt. Fuit certe
Regis Salomonis, & quorundam Judeæ
Regum magna impietas, & gravissima sce-
lera: verum noluit Dominus ob Davidis
memoriam, & egregia ejus in Ecclesiam
merita, quamdiu Salomon vixit, de Regni
amplitudine, de dignitate, & auctoritate,
quicquam detrudere, neque duas illas tribus,
quibus Reges Judeæ imperabant, omnino
perdere. Pius autem IV. nulla habita me-
ritorum in Ecclesiam Romanam, Pipini,
Caroli Magni, Divi Ludovici, & alio-
rum Gallicæ Regum, qui ipsam Romani
Pontificis Sedem, & omnem, quem habet
Ecclesia Romana redditum, & multo ma-
jorem, quem nunc possidet, munifice, & tam
large donarunt, Primatum in Ecclesia occi-
dentali, & Imperium Pontificibus Roma-
nis concesserunt, ipsos Urbe profugos, &
exules in suam Sedem, & dignitatem sæpe
restituerunt, carcere detrusos exemerunt,
sanguinem toties pro Sedis Romanæ ampli-
tudine fuderunt, bellum Sacrum instaura-
runt, consecerunt: quodque intolerabilius
est, eo tempore, quo Regina Christianissima
pupilli Regis Mater in periculum adduxit
Hist. Eccles. Tom. XLVI. A a tantū

Sæcul. XVI. A C. 1563. tanti Regni Imperium, ob hanc solam causam, ut posset Ecclesie Romanæ auctoritatem in Gallia sartam, tactam conservare, iste inquam Pius IV crudeliter ingratus, priscam Regibus Gallie prærogativam, & honorem, quæ semper fuerunt Regibus charissima pignora, suo decreto abstulit. Noluit Deus prius judicare, quam descendisset, & vidisset: prohibent Pontificum & Imperatorum constitutiones, jure-consultorum responsa, quemquam indicta causa condemnare, vel pronuntiare de re, quæ in controversiam, & judicium deducta non est. Hic autem Pius IV. contemptis omnibus legibus divinis & humanis, non solum de plano, aut per libellum, sed sine ulla omnino edictione, contestatione, vel cognitione Regem condemnat. Maledictus (inquit Dominus) execratus, infelix, infaustus, aut si quod aliud vocabulum latina lingua habeat, quod Hebraici nominis vim significat, qui movet limitem proximi sui, & dicitur omnis populus amen. Magna fuit etiam inter Barbaros homines reverentia longissimæ possessionis, quæ semper vim constituti jurisque legitimi auctoritatem habuit, jura denegant omnino actionem adversus eum, qui longo tempore possedit, & actorem jure vel injuria a limine judicii repellunt. Hic autem Pius mutare sedes, & antiquas possessiones, deque illis possessores dejicere nihilum quidem esse putat. Sæpius Deus per

Sæcul. XVI.
A.C. 1563

per majores & minores Prophetas commen-
davit Principibus & judicibus pupillorum
& viduarum causam, nihilque est in toto
jure civili, in quo tanta iudicendi religio
desideretur, quam in condemnando pupillo.
Noluerunt Paulus, sanctissimeque Ecclesie
decreta, quemquam excommunicare, nisi ob
magnam in gravissimo delicto contumaciam;
abstinuerunt prisca Patres, & Pontifices a
quibusve decretis faciendis, interea dum se-
debat, & coacta erat Synodus Oecumenica,
penes quam semper fuit summa Ecclesie po-
testas, aut si quid aliquando constituerunt,
id sacro probante Concilio definiebant. Ni-
hil est, quod Dominus noster Jesus Chri-
stus magis curaverit, quam ut suæ, & di-
scipulorum actiones essent omnibus manifestæ,
perpetuæ, & cognitæ, hic autem Pius, ut
uno decreto omnia jura divina, & humana
confunderet, vobis Patres, in Concilio uni-
versali legitime congregatis, & qui Eccle-
siam universalem merito repræsentatis, au-
sus est Romæ de Regis pupilli, & Oratorum
caussa, qui ad vos tantum, & non ad il-
lum mittuntur, possessione, prærogativa,
inconsulte pronuntiare, pupillumque Regem
non solum non auditum, sed nec vocatum
quidem condemnare. Atque ut nulla in hoc
decreto iniquitas desiderari posse videretur,
& nos Oratores imparatos executio offen-
deret, non solum cavet diligenter, ne quis
nostrum de ea re quidquam resciret, sed e-

A a 2 tiam

Sæcul. XVI.
A.C. 1563.

tiam vos, Illustrissimi Legati, si contra faceretis, id est, si id faceretis, quod sine nefario scelere non facere non poteratis, excommunicavit. Videte, rogamus, Patres Sanctissimi, qui Theologica, juri Civili & Pontificio operam dedistis, num verissime hoc dici possit, ita quidem vis est, num hæc sunt Petri, Lini, Damasi, Gregorii, aliorumque summorum Pontificum facta & gesta? Num Pium IV. pro summo Pontifice & Petri Successore habere debeat Gallia, qui ut antiquam dignitatem, & Majestatem Pupilli Regis minueret, omnia divina, & humana jura pervertit? num nobis, & si ingrattissimo animo, justa, tamen & necessaria causa hinc discedendum sit, ubi nullum legibus locum, nullum antiquorum Conciliorum vestigium libertatis Pius IV. reliquit? quid enim vobis judicandum proponitur, aut a vobis judicatum publicatur, quod non prius Roma missum, & Pio IV. placuerit? quam putatis aliam esse causam toties dilati, & procrastinati judicii petitionum nostrarum, quam quod ille ex Epistola Adriani VI. Pontificis Maximi optime noverat, curatis quantumvis morbis corpus sanum esse non posse, nisi etiam caput diligenter curetur? huic tamen capiti quæ, quantaque immineant, in aliud tempus dicendum reservamus. Hic est igitur Pius IV. ad quem solum hominem præsens hæc nostra denuntiatio, & protestatio pertinet. Sedem Apo-

Sæcul. XVI
A.C. 1563.

Apostolicam, summum Pontificem, Sanctam Romanam Ecclesiam, pro cuius dignitate augenda Majores nostri sanguinem fuderunt, & hodie adhuc in Gallia acriter pugnatur, veneramur, suscipimus, & maximis ad cælum laudibus efferimus, Pii autem IV. imperium detrectamus, quæcumque sint ejus judicia, & sententias rejicimus, respuimus & contemnimus; illum pro Vicario Christi, pro Capite, pro Petri legitimo Successore aspernamur, & rejicimus; & quamquam Patres Sanctissimi, vestra omnis Religio, vita, eruditio magnæ semper fuit, & erit apud nos auctoritatis, cum tamen nihil a vobis, sed omnia magis Romæ, quam Tridenti agantur, & hæc, quæ publicantur, magis Pii IV. placita, quam Concilii Tridentini decreta jure existimantur, (*) denuntiamus, & testamur, quæcunque

Aa 3

(*) Hæc ipsa verba ab hoc Oratore perperam fuisse prolata, observat Psalmæi Glossator in Concilii Trid. acta part. 2. fol. 399. his verbis: „Hæc Cardinalis Lotharingus ad terribulamentum dixit Legatis, sed nunquam de violatione libertatis suffragiorum conque-
sus est cum Ferrerio, nec omnia Romæ magis, quam Tridenti placita, & decreta agi assensit, imo nec asserere potuit testis & conficius ipse summæ in opinando libertatis., Interim

terim

Sæcul XVI.
A.C. 1563.

cunq̄ue in hoc Conventu, hoc est Pii IV. motu decreta sunt, & publicata, decernentur, & publicabuntur, ea neque Regem Christianissimum probaturum, neque Ecclesiam Gallicanam pro decretis Oecumenicæ Synodi habituram, interea quotquot estis Gallicæ Archiepiscopi, Episcopi, Abbates, Oratores Theologi, vos omnes hinc abire Rex Christianissimus jubet, redituros ut primus Deus Optimus Maximus Ecclesiæ Catholicæ Generalibus Conciliis antiquam formam & libertatem restituerit, Rex autem Christianissimus debitum dignitatis & Majestatis suæ locum receperit.

Verum hæc Ferrerii oratio, cum nonnisi funestas calamitates suscitare timeretur, non fuit pronuntiata, imo tum nequidem publici juris facta; quippe Synodi Præsides suam operam prospero successu impendentes hanc litem ante Sessionis celebrationem dirimebant; nam consentientibus etiam contententium fautoribus decretum erat, ut in die proximæ Sessionis idem sedendi ordo, qui in festo Divi Petri servabatur, rursus retineretur, in ceteris vero solemnioribus diebus Hispaniæ, & Fran-

terim tota hæc oratio tot calumniis & falsitatibus scatet, ut potius a jurato Ecclesiæ hoste, quam a Regis Christianissimi Oratore pronuntiata crederetur.

Franciæ Oratores inter se convenirent, quis eorum hisce ritibus interesse vellet, ita ut uno præsentente, alter abesset, interea vero ad utrumque Regem perscriberetur, sciscitando, an non circa hanc controversiam fors certam legem statuendi medium occurreret.

Sæcul. XVI.
A. C. 1563.

§. XIX.

Pontifex Concordiam inter utrumque Oratorem restitutam non sine animi jubilo edocet.

Vix verbis exprimi potest, quanta lætitia ad hunc gratissimum nuntium tripudiarit summus Pontifex, qui illico suas literas Musotto tradidit, ut gaudium suum tam Legatis, quam Lotharingio Cardinali testatum redderet, eis que grates rependeret, eoquod sua solertia reprimere studuerint incendium, quod per hanc controversiam in Ecclesia suscitari potuisset: denique eos hortabatur, ut Synodum brevi absolvere vellent.

Pallav. n. 6.

§. XX.

Lansaci in Gallias reversuri discessus a Tridentina urbe.

Paulo post fedatam hanc litem de fedis prærogativa exortam, Lansacus tandem petitam abeundi facultatem

Pallav. n. II.
Psal. p. 371.